

Bærekraftig verdiskaping i Lofoten – landbruksperspektiv

Vestvågøy er en av de største landbrukskommunene i Nord-Norge og Nordland. Samlet jordbruksareal er på ca. 32.000 dekar. Husdyrhold er den dominerende driftsformen med melkeproduksjon på ku og geit og kjøttproduksjon basert på storfe, sau og gris. Vestvågøy er den største geitkommunen i Nordland. Samlet dyretall består av ca. 900 melkekyr, 1200 melkegeiter, 2200 storfe inkl. ammekyr, 7000 vinterfora sauer og 100 avlspurker.

Det omfattende husdyrholdet bidrar til å opprettholde og pleie det flotte kulturlandskapet vi har i Lofoten. Alt av sau, geit, og noe storfe beiter også i utmarka og er med å opprettholde de flotte grønne beitelene i fjellet. Landbruket er den eneste bidragsyter til å opprettholde det unike kulturlandskapet. I tillegg bidrar til å skape aktive og levende bygder. Vi har også en del gårdbrukere som produserer lokal økologisk kortreist mat. Eksempler på dette er Saupstad gårdssystem og Aaland gård. På denne måten bidrar landbruket i betydelig grad for å gjøre Lofoten interessant for reiselivet.

Landbruksnæringa i Lofoten er bærekraftig. Husdyrholdet er i stor grad basert på slått og beiting på inn- og utmark som er en evigvarende ressurs. De siste årene har tilveksten av nye unge gårdbrukere vært liten. Gjennomsnittsalderen på gårdbrukerne har steget fra 48 år i 2000 til 53 år i 2010. Rammevilkårene i landbruket må bli bedre for å styrke rekrutteringen. Den nye stortingsmeldinga om landbruket peker blant annet på utvikling av det arktiske landbruket som et mulighetsområde.

Lofoten er en stor matregion både når det gjelder landbruk og fiskeri. Vi er likevel i hovedsak en råvareprodusent, selv om det finnes hederlige unntak som f.eks Lofotprodukter. For å utvikle Lofoten som matregion er det viktig å få til større grad av bearbeiding av matproduktene slik at regionen kan beholde større andel av verdiskapingen. Lofotenmat er et annet eksempel på mataktører som går sammen om å danne et selskap som arbeider med felles markedsføring, logistikk, merkevarebygging mv. Lofoten har utvilsomt et stort potensial som matregion men det er behov for betydelige økonomiske og kompetansemessige ressurser for å utvikle som matregion.

Ivar Johansen

Jordbruksfaglig ansvarlig